

Program na duben 2007

Archimédes - genius starověku

pondělí 2. dubna 2007

v 19 hodin

přednáší: Vratislav Zíka

vstupné: 25 Kč

Archimédes byl prototypem roztržitého vědce, ale ohromoval své současníky i další generace geniálními objevy v mechanice, fyzice i astronomii. Málo je však známo, že jeho matematické objevy a metody byly pochopeny a rozvinuty až v novověku. Svě postupy publikoval v knize O metodě, která až po dvou tisíciletích byla objevena a rozluštna.

Večer deskových her Klubu Albireo

úterý 3. dubna 2007

od 18 do 22 hodin

pořádá Mira, Martin a Mira

vstupné: 20 Kč

Přijďte si zahrát některou ze známých i méně známých deskových či karetních her – dnes například karetní Saboteur.

Cestopisná přednáška: Kosovem a Albánií vleže

čtvrtek 12. prosince 2006

v 19 hodin

přednáší Eliška Malíková, Jan Galla

vstupné: 40 Kč

Cestopisná přednáška ve spolupráci s CK Kudrna. O cestování po Balkánu na lehokole..

Vernisáž výstavy: Rýsované kresby

sobota 14. dubna 2007

v 17 hodin

obrazy Ladislava Daňka

vstup zdarma

Olomoucká kresba do Zlína importuje svého nejpřesnějšího kreslíře. Ladislav Daněk pracuje jako kurátor v Muzeu umění Olomouc. Od roku 1997 je členem Klubu konkretistů 2. Rýsované kresby Ladislava Daňka ozdoby mysl návštěvníků hvězdárny a nabídnou vlned do zviditelněného nekonečna. Výstava bude na hvězdárně k uvidění do 16.5.

Zpátky na Měsíc

pondělí 16. dubna 2007

v 19 hodin

přednáší ing. Pavel Cagaš

vstupné: 25 Kč

O historii dobývání Měsíce, současných plánech návratu na Měsíc a o možnostech vybudování stálé základny. Přednáška se pokusí podkryt i důvody, které stojí za snahou oprášit slávu letů Apollo a zopakovat tak triumf americké kosmonautiky šedesátých a sedmdesátých let dvacátého století.

Večer deskových her Klubu Albireo

úterý 17. prosince 2006

od 18 do 22 hodin

pořádá Mira, Martin a Mira

vstupné: 20 Kč

Přijďte si zahrát hru, na kterou pak už do smrti nezapomenete. Dnes Vám bude nabídnut nejen Age of Mythology, ale i jiné hry.

Venuše novými očima

pondělí 23. dubna 2007

v 19 hodin

přednáší ing. arch. Ivan Havlíček

vstupné: 25 Kč

Venus Expres u Venuše. Představíme pokračovatele mise Magellan z devadesátých let minulého století, kterou započalo velmi podrobné zkoumání žhavého světa pod kyselými mračny našeho nejbližšího planetárního souseda.

Od soumraku do úsvitu 4

Pátek 27.4. odpoledne – sobota 28.4.

večer, noc a den

do poledne

vstupné: celý

Týmy a Orgovy

člověk

"Týmy, Odvaha, Hledání, Luštění, Energie, Naděje, Euforie, Noc, Já, Šifry, Intuice, Fiasko, Rozum, Ambice..." aneb čtvrtý ročník velké zlínské noční šifrovací hry. Více na <http://www.zas.cz/osud4/>

Ještě do 14.3. budete moci v sále navštívit výstavu Daniely Mikuláškové – Osobní údaje (fotografie z vernisáže).

V knihovně je po celý duben instalována výstava **Historie a současnost astronomie v regionech, kterou máme zapůjčenu od přátel z hvězdárny ve Valašském Meziříčí.**

Pozvánka pod oblohu

Po západu Slunce nad západním obzorem vévodí zářivá Venuše. Její bílý jas přezáří na obloze všechno ostatní s výjimkou Slunce a Měsíce. Vysoko nad jižním obzorem o poznání slaběji svítí Saturn, podobající se jasné hvězdě. Později v noci se objeví Jupiter, který se při východu Slunce dostane vysoko nad jižní obzor. Není sice tak jasný jako Venuše, přesto ale přezáří ostatní hvězdy.

Merkur je pro nás skryt v záři Slunce, pozorovatelné na jih od rovníku jej mohou v první polovině měsíce pozorovat za svítání.

Duben a květen letošního roku jsou nejlepší měsíce pro pozorování **Venuše**. Při západu je Slunce téměř 40° nad obzorem a zapadá více jak 3,5 hodiny po Slunci. 11. dubna se Venuše přiblíží na asi 2° k otevřené hvězdokupě M45 Plejády. Jasnost planety je -4^m.

Mars ani v dubnu nestihne utéci vycházejícímu Slunci, aby byl dobře pozorovatelný. Jeho jasnost se sice zvýší na 1^m, úhlový průměr ale zůstává velmi malý kolem 5" a vychází stále jen asi 1,5 hodiny před Sluncem.

Jupiter vychází na začátku dubna až asi 1,5 hodiny po půlnoci letního času, na konci měsíce ale už vyjde téměř 0,5 hodiny před půlnocí. Planetu lze nazřít ráno před východem Slunce. Úhlový průměr planety v dubnu překročí 40" a v dalekohledu proto skýtá nádherný pohled. Na pohodlné pozorování této planety večer po setmění si ale budeme muset počkat až do dalšího měsíce.

Saturn již prošel opozicí a vzdaluje se od Země. Saturn se tak přesouvá na večerní oblohu a na začátku dubna kulminuje nad jihem asi 2,5 hodiny po západu Slunce. Na konci měsíce ale Saturn dosáhne maximální výšky nad jižním obzorem ještě před západem Slunce a proto je duben poslední dobrou příležitostí k jeho pozorování v tomto roce. Úhlový průměr planety je v polovině měsíce asi 18" a velká poloosa prstenců měří asi 42".

Jasnost **Uranu** je tak malá, že i za velmi dobrých podmínek se pohybuje na hranici viditelnosti pouhým okem. Uran je na obloze těsně před východem Slunce a je tedy téměř nepozorovatelný.

Ke spatření **Neptunu** nám v dubnu nepomůže ani dalekohled, tato planeta se pohybuje ve velmi malé úhlové vzdálenosti od Slunce.

Pluto se pohybuje souhvězdím Štřelce, ne příliš daleko od jasného Jupitera. Se svou jasností 14^m je ale třímilionkrát slabší než Jupiter a zachytit ji lze pouze fotograficky. Planetka (3) **Juno** bude 3. dubna v opozici a její jasnost bude 9,7^m.

Měsíc je v úplňku 2. dubna, 7. dubna nastane zákryt velmi jasné hvězdy Antares Měsícem, ale tento úkaz bude pozorovatelný jen z Austrálie a Nového Zélandu. Poslední čtvrt probíhá 10. dubna, nov 17. dubna a první čtvrt' 24. dubna. 25. dubna Měsíc opět zakryje planetu Saturn, tentokrát ale nebude zákryt pozorovatelný z Evropy – štěstí budou mít na Aljašce a v severozápadní Kanadě.

Pavel Cagaš

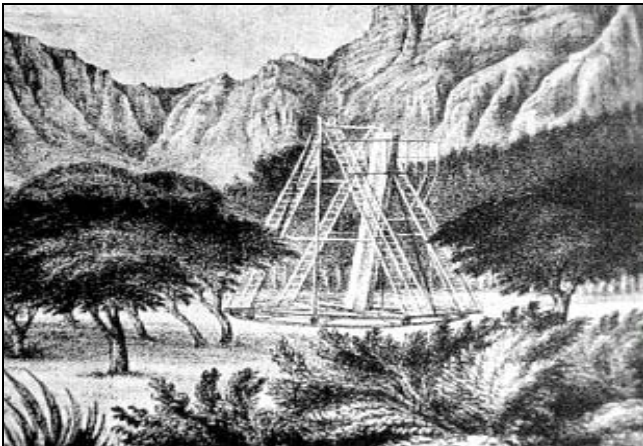
Měsíční blamáž

Pod vlivem nadějného rozvoje velkých astronomických přístrojů v počátcích 19. století a také ve snaze zvýšit prodejnost listu počala v deníku New York Sun vycházet 25. srpna 1835 reportáž na pokračování „Čerstvé astronomické objevy právě provedené Johnem Herschelem na Mysu dobré naděje“. Autorem mystifikace byl Richard Adams Locke, který v údajných Herschelových objevech popisoval velmi podrobně život Měsíčanů.

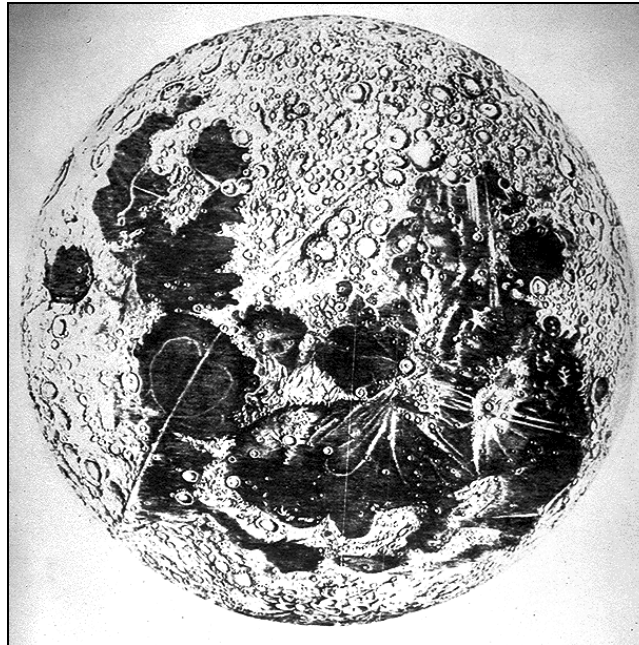
Měsíčané poletující nad měsíčními vodopády

Představa, že s růstem dalekohledů je možné také bez omezení zvětšovat podrobnosti, které dalekohledem uvidíme, byla klíčem ku vzniku tohoto kouzelného čtiva. Bylo uveřejněno i několik litografií, které byly vytvořeny podle „zaručených vědeckých objevů“ věhlasného astronoma. John Herschel v jižní Africe tehdy opravdu zkoumal jižní oblohu, ale když se o svých objevech z novin dozvěděl, nebyl vůbec rád ☹

Herschelův dvacetipalcový dalekohled ve Feldhausenu 1834

Měsíc

Jedna z prvních map Měsíce, kterou vytvořil Giovanni Domenico Cassini na pařížské hvězdárně v roce 1680. Mapa je poprvé orientována tak, jak je Měsíc vidět v dalekohledu. Jih je nahoře a východní strana je vlevo. Tato zobrazovací konvence se v měsíční kartografii udržela dlouho. Cassiniho mapa byla na dlouhou dobu velmi kvalitním kartografickým dílem a je dokladem pečlivosti astronomické práce, pokud uvážíme kvalitu tehdejších astronomických přístrojů, kterými byl Měsíc pozorován. Dalekohledy byly dlouhé trubky s jednočočkovým objektivem a přesto může být i dnes Cassiniho mapa pro začínajícího pozorovatele Měsíční krajiny velmi užitečnou pomůckou.

Pozorování noční oblohy se konají v dubnu vždy v pondělí, středu a pátek, začátky v 21 hodin SELČ.

Nebude-li počasí přát, nabízíme prohlídku hvězdárny, astronomické techniky a instalovaných výstav.

vstupné: dospělí 20 Kč, děti 10 Kč

Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost, Lesní čtvrť III / 5443, 760 01 Zlín, tel. (záznamník) 732 804 937. Připravili Pavel Cagaš a Ivan Havlíček.

Aktuální informace ověřujte pečlivě na www.zas.cz.

Pro tisk tohoto letáčku byl použit papír.

Zlínská astronomická společnost

Hvězdárna Zlín

„Zpátky na Měsíc“

přednáška Pavla Cagaše

pondělí 16.4. v 19.00

Program na měsíc duben 2007

www.zas.cz

